

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

99

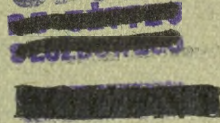
02478

Kurs I T-61

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE

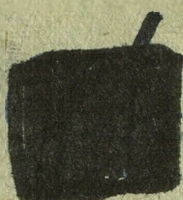
Egz. Nr 1

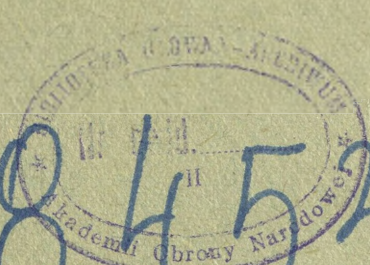
Plk dypl. nawig. Marian TĘGOS

PRZEZNACZENIE, ZADANIA BOJOWE, SPOSOBY DZIAŁAŃ I SYSTEM DOWODZENIA SIŁ POWIETRZNYCH NATO

Wykład

48453

94

W 2478

Kurs I T-51

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE
~~SECRET~~
~~SECRET~~

Egz. Nr 1

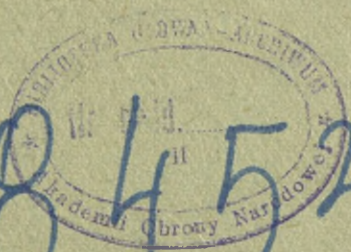
Płk dypl. nawig. Marian TĘGOS

PRZEZNACZENIE, ZADANIA BOJOWE, SPOSOBY DZIAŁAŃ I SYSTEM DOWODZENIA SIŁ POWIETRZNYCH NATO

Wykład

48453

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

JAWNE

ZATWIERDZAM
SZEFA KATEDRY RW i AO

w/z [signature]
płk dypl. Bolesław SZCZEPANIAK

[redacted]
Egz. nr 1

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

PŁK DYPL. NAWIG. Marian TĘGOS

PRZEZNACZENIE, ZADANIA BOJOWE, SPOSOBY DZIAŁAŃ
I SYSTEM DOWODZENIA SIŁ POWIETRZNYCH NATO.

Wykład

SPRAWDZIAŁ:

ZASTĘPCA SZEFA KATEDRY RWIAO

[signature]
Płk dr Janusz WIŚNIEWSKI

W Y K Ł A D

z armii obcych na I kursie WLot, WOPK, ZWL WLot
i WOPK.

I. TEMAT: PRZEZNACZENIE, ZADANIA BOJOWE, SPOSOBY DZIAŁAŃ
I SYSTEM DOWODZENIA SIŁ POWIETRZNYCH NATO.

II CEL: Nauczyć podstawowych zasad użycia sił powietrznych
NATO na współczesnym polu walki.

III. CZAS: 2 + 45'/90'

IV. METODA: Wykład

V. ZAGADNIENIA I PODZIAŁ CZASU:

WSTĘP	5'
1. Rola i przeznaczenie sił powietrznych w wojnie według poglądów NATO	15'
2. Zadania bojowe sił powietrznych	25'
3. Sposoby działań bojowych lotnictwa taktycznego NATO	15'
4. System dowodzenia sił powietrznych NATO na ŚE TDW i w strefie CB i BZ	25'
ZAKOŃCZENIE	5'

VI. POMOCE DYDAKTYCZNE: Foliogramy

VII. LITERATURA:

1. Siły powietrzne NATO. Charakterystyka, zadania, możliwości,
bazowanie i zasady działania. Nr bibl. pf 20761
2. Kompendium sił zbrojnych NATO

Poglądy państw NATO na charakter przyszłej wojny są zawarte w doktrynie polityczno-militarnej tego bloku i oparte są o istniejące i przewidywane stosunki polityczne dwóch przeciwstawnych stron oraz na współczesnych i perspektywicznych osiągnięciach naukowo-technicznych środków prowadzenia wojny.

Charakter działań bojowych środków napadu powietrznego na ETW i sposoby ich zastosowania bojowego zależą od charakteru konfliktu i właściwości teatru działań wojennych.

Taktyczne siły powietrzne NATO są ważną częścią składową połączonych sił zbrojnych paktu, a ich rola, przeznaczenie i zadania wynikają z założeń strategii. Stanowią one operatywny i skuteczny środek w rękach dowództwa NATO, przeznaczony do realizacji zadań zarówno we współdziałaniu z wojskami lądowymi i siłami morskimi, jak i podczas samodzielnych operacji powietrznych.

W wykładzie zostaną przedstawione niektóre tylko zagadnienia dotyczące bojowych zasad użycia lotnictwa taktycznego, ze szczególnym uwzględnieniem jego zadań i systemu dowodzenia w warunkach bojowych.

ZAGADNIENIE 1.

czas

Rola i przeznaczenie sił powietrznych w wojnie według poglądów NATO.

Siły powietrzne NATO, jako samodzielny rodzaj sił zbrojnych, realizują wyznaczone im zadania bojowe w ramach lądowo-powietrznych operacji na teatrze wojny. Ich znaczna rola i ważne miejsce na europejskim polu walki wynikają z koalicyjnego charakteru działań, a przede wszystkim ze zdolności do szybkiej koncentracji i głębokiego przenikania sił i środków na wybranych kierunkach zarówno podczas samodzielnych operacji powietrznych lub przeciwpowietrznych jak i w ramach działań połączonych.

Według poglądów dowództwa NATO, powodzenie połączonych operacji zaczepnych i obronnych w znacznym stopniu zależy od skuteczności działań sił powietrznych, które są podstawową siłą uderzeniową sił zbrojnych na teatrze wojny i jednym z głównych środków przeznaczonych do wykonywania natarcia jądrowego.

W zasadach użycia sił zbrojnych w koncepcji "głębokie uderzenia" decydującą rolę przypisuje się siłom powietrznym, twierdząc, że uderzenia lotnictwa w początkowym okresie konfliktu mogą mieć zasadnicze znaczenie na przebieg dalszych działań wojennych.

W początkowym okresie konfliktu zbrojnego, prowadzonego przy użyciu konwencjonalnych środków rażenia, lotnictwo taktyczne ma przejąć na siebie główny ciężar walki, jako podstawowa siła uderzeniowa zdolna do wykonania zmasowanych uderzeń na obiekty położone w głębi operacyjnej przeciwnika oraz do przeniesienia w krótkim czasie uderzenia z jednego obiektu na drugi i dokonania manewru na inne kierunki działania.

Zgodnie z koncepcją "głębokie uderzenia" dowództwo NATO ustaliło dla sił powietrznych cztery zasadnicze grupy, które powinny

być realizowane w konwencjonalnej fazie początkowego okresu wojny według stopnia i ważności.

Do pierwszej grupy włączono dotyczące zabezpieczenia wczesnego dokładnego i ciągłego rozpoznania przeciwnika oraz niszczenia jego lotnictwa na lotniskach. Do drugiej grupy należą zadania dotyczące rozpoznania radiowego i radiotechnicznego oraz wywalczenia i utrzymania na ograniczony czas przewagi w powietrzu w strefie działań bojowych. Do trzeciej grupy zaliczono zadania związane z izolacją pola walki. Zadania czwartej grupy dotyczą wsparcia sił lądowych i morskich, utrzymania sił powietrznych w gotowości do udziału w zamowanym uderzeniu jądrowym oraz obrony przed działaniami dywersyjnymi.

Zgodnie z doktryną powietrzną NATO podstawową formą działań wojennych taktycznych sił powietrznych i obrony powietrznej mają być powietrzne operacje zaczepne /jako zasadniczy rodzaj/ lub obronne /wymuszone/, prowadzone w ramach strategicznej operacji połączonych sił zbrojnych NATO na TDW. W zależności od rozwoju sytuacji strategicznej na teatrze działań wojennych, powietrzne operacje mogą być prowadzone samodzielnie lub łącznie w ramach połączonych operacji powietrznych. Według poglądów dowództwa NATO, połączone operacje powietrzne muszą każdorazowo odpowiadać wymogom sytuacji, być prowadzone w sposób elastyczny i jednolicie, tzn. kierowane centralnie, a ogniwa wykonawcze poszczególnych rodzajów sił zbrojnych powinny ze sobą ściśle współpracować.

W operacji strategicznej na SE TDW nieprzyjaciel może prowadzić kilka zaczepnych operacji powietrznych. Należy się liczyć z tym, że pierwsza powietrzna operacja powietrzna rozpocznie się z chwilą wybuchu wojny, a następnie zaś - podczas podchodzenia odwodów operacyjnych i strategicznych do strefy działań bojowych.

W pierwszej powietrznej operacji zaczepnej najważniejsze ma być

pierwsze zmasowane uderzenie, mające na celu obezwładnienie systemu OP, lotnisk i lotnictwa frontowego, zdeorganizowanie systemu dowodzenia wojskami oraz prowadzenie rozpoznania. W drugim i trzecim zmasowanym uderzeniu główny wysiłek ŚNP skierowany zostać ma przede wszystkim na niszczenie lotnisk, środków OP i organów dowodzenia /kierowania/ oraz na wojska na kierunkach głównych uderzeń. Pomiędzy zmasowanymi uderzeniami należy oczekiwać ześrodkowanych uderzeń oraz urzutowanych działań na wojska pierwszego rzutu operacyjnego. W kolejnych uderzeniach i działaniach ŚNP główny wysiłek skupić mają na wykonaniu uderzeń na szlaki i węzły komunikacyjne, zgrupowania wojsk w strefie działań bojowych, obiekty tyłowe i podchodzące odwody operacyjne i strategiczne oraz powtórnie na środki OP, lotniska i stanowiska dowodzenia.

W działaniach z wykorzystaniem broni jądrowej zasadniczą formą bojowego wykorzystania sił powietrznych ma być ich udział w strategicznej operacji jądrowej na ETW prowadzonej przez siły i środki jądrowe połączonych sił zbrojnych NATO. Działania lotnictwa taktycznego będą miały charakter operacji powietrznych, prowadzonych jednocześnie na jednym lub kilku kierunkach operacyjno-powietrznych. Liczba i długotrwałość pierwszego i kolejnych zmasowanych uderzeń lotnictwa taktycznego będzie w zasadzie taka sama jak w pierwszej operacji powietrznej prowadzonej w początkowym okresie wojny konwencjonalnej.

Wypracowane w NATO zasady wykorzystania lotnictwa taktycznego na współczesnym polu walki oraz realizowane przedsięwzięcia zmierzają w kierunku zapewnienia siłom powietrznym NATO jednolitego i scentralizowanego dowodzenia oraz stałego zwiększania możliwości bojowych związków i oddziałów jak również kompleksowego wykorzystania uzbrojenia i sprzętu lotniczego.

Wprowadzane do uzbrojenia sił powietrznych samoloty trzeciej generacji obok wielu typów drugiej generacji, tworzą nowy wymiar ilościowego i jakościowego zagrożenia powietrznego. Szczególne zagro-

zenie stanowią bronie precyzyjnego i powierzchniowego rażenia o skutkach zbliżonych do ładunków jądrowych małej mocy. Wyposażenie zaś samolotów w nowe elektroniczne nawigacyjno-celownicze urządzenia w dużym stopniu uniezależnia działania lotnictwa od warunków atmosferycznych i pory doby.

Zdaniem dowództwa NATO, zdolność lotnictwa od szybkiego i zdecydowanego działania będzie ważnym czynnikiem w realizacji zadań wynikających ze strategii NATO "wysuniętych rubieży" i koncepcji operacyjno-strategicznej "głębokie uderzenia".

Przeznaczenie sił powietrznych. Siły powietrzne NATO przeznaczone są do niszczenia wojsk, obiektów wojskowych, cywilnych i infrastruktury oraz lotnictwa przeciwnika w powietrzu i na ziemi zarówno w wojnie konwencjonalnej, jak i jądrowej, w różnych warunkach atmosferycznych i porach doby. Biorą także znaczny udział w rozpoznawaniu przeciwnika, zabezpieczeniu manewrowości powietrznej wojsk oraz działaniach specjalnych.

Siły powietrzne wykonują swoje zadania przede wszystkim na korzyść sił lądowych /powietrzno-desantowych/, sił morskich /piechoty morskiej/ i innych rodzajów lotnictwa. Są one zdolne do prowadzenia działań bojowych w głębokości taktycznej i operacyjnej.

Charakterystyczną cechą sił powietrznych NATO jest ich wysoka elastyczność, którą kształtują:

- duży zasięg samolotów;
- manewrowość;
- dyspozycyjność;
- uniwersalność wyposażenia.

Zasięg współczesnych samolotów taktycznych pozwala na wykonywanie uderzeń na obiekty położone w znacznej odległości od lotnisk bazowania, a możliwość ich tankowania w powietrzu - na głębokie przerzuty, nawet między teatrami wojny.

Wysoka manewrowość umożliwia szybkie przebazowanie samolotów taktycznych w dowolne rejony i obszary geograficzne a zdolność działania zarówno z lotnisk stałych, jak i zapasowych - ich operatywne ześrodkowanie i koncentrację na najważniejszych kierunkach operacyjnych.

Znaczna dyspozycyjność sił powietrznych umożliwia szybką reakcję na zaistniałą sytuację bojową w dowolnym rejonie oraz osiągnięcie efektu zaskoczenia co do miejsca i czasu ich użycia.

Uniwersalność wyposażenia taktycznych sił powietrznych stwarza możliwość wykonywania zadań bojowych o różnej intensywności, zarówno ofensywnych, jak i obronnych, w szerokim zakresie prędkości, wysokości i manewrowości.

Tak więc przeznaczenie sił powietrznych wynika niezbiecie z cech bojowych sprzętu i wyposażenia niezbędnych w efektywnym prowadzeniu działań bojowych.

ZAGADNIENIE 2

czas

Zadania bojowe sił powietrznych

Do głównych zadań sił powietrznych należą:

- walka o zdobycie przewagi jądrowej i przewagi w powietrzu;
- wsparcie lotnicze sił lądowych na polu walki;
- izolacja rejonu działań bojowych;
- obrona powietrzna wojsk i obszaru państw NATO w granicach teatru wojny;
- prowadzenie rozpoznania i obserwacji pola walki;
- udział w przewozach powietrznych na obszarze teatru wojny i w operacjach specjalnych.

Walka o zdobycie przewagi jądrowej i przewagi w powietrzu.

Walka o przewagę jądrową może być prowadzona w ramach:

- globalnego natarcia jądrowego;
- natarcia jądrowego na TDW;

- wsparcia jądrowego.

Głównym celem globalnego natarcia jądrowego jest wywalczenie przewagi jądrowej poprzez zniszczenie sił jądrowych i zasadniczych zgrupowań sił zbrojnych przeciwnika, zburzenie ośrodków ekonomicznych oraz zdeorganizowanie systemów kierowania państwami.

Obiektami uderzeń mają być bazy rakietowe, magazyny amunicji jądrowej, lotniska strategicznych sił powietrznych, stanowiska i ośrodki dowodzenia, węzły komunikacyjne itp. Globalne natarcie jądrowe może trwać 3-7 dni, przy czym szczegółowo planuje się je na 3 dni.

Możliwy podział wysiłku lotnictwa taktycznego na wykonanie głównych zadań w globalnym natarciu jądrowym przedstawia się następująco:

- wywalczenie przewagi jądrowej i przewagi w powietrzu /80 %/x 50 %^{xx};
- izolacja rejonu działań bojowych /-/ 20%;
- prowadzenie rozpoznania powietrznego /20%/ 20%;
- wsparcie lotnicze sił lądowych /-/ 10%.

Natarcie jądrowe na TDW może obejmować kilka zmasowanych uderzeń, których siła, natężenie i czas trwania zależne będą od aktualnego w danej sytuacji stosunku strategicznych sił jądrowych od liczby celów i stopnia dokładności ich umiejscowienia poniesionych strat własnych, możliwości dalszego narastania sił i innych czynników. Niezależnie od uderzeń zmasowanych, mogą być wykonywane pojedyncze lub grupowe uderzenia jądrowe.

Natarcie jądrowe na europejskim teatrze wojny jest rozpatrywane jako jedna z głównych części globalnego natarcia jądrowego, które jest planowane i realizowane przez kierownictwo polityczno-

x/ Limit samolotów w okresie globalnego natarcia jądrowego.

xx/ Limit samolotów po okresie globalnego natarcia jądrowego.

wojskowe Stanów Zjednoczonych. Ma ono być wykonane w sposób scentralizowany pod kierownictwem naczelnego dowódcy sił zbrojnych NATO w Europie, we współdziałaniu z dowództwem strategicznych sił powietrznych Stanów Zjednoczonych i naczelnym dowództwem NATO na Atlantyku.

Do wykonania uderzeń jądrowych w natarciu jądrowym na europejskim teatrze wojny dowództwo NATO może wykorzystać ponad 1000 środków przenoszenia broni jądrowej, ześrodkowanych na europejskim teatrze wojny i na Atlantyku. Oprócz tego na korzyść połączonych sił zbrojnych NATO w Europie uderzenia jądrowe mogą wykonać samoloty strategiczne Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji, prawdopodobnie z zasadaniem rażenia tych celów i obiektów, które nie mogą być niszczone środkami naczelnego dowództwa NATO. Obecnie główną rolę w natarciu jądrowym na teatrze działań wojennych odgrywa lotnictwo taktyczne i pokładowe, które może przenosić około 80% środków jądrowych oddziaływujących na cele położone w głębi.

Pociski raketowe o przeznaczeniu operacyjno-taktycznym w dalszym ciągu pozostają środkiem uzupełniającym lotnictwo. W połowie lat osiemdziesiątych, w miarę ilościowego i jakościowego rozwoju broni eurostrategicznej /raket "Pershing 2" i pocisków samosterujących "Cruise"/ oraz wprowadzania jej do uzbrojenia, może ona stać się ważnym środkiem przenoszenia broni jądrowej.

Natarcie jądrowe na TDW ma być realizowane na głębokość 1000-1200 km. Według poglądów dowództwa NATO, pierwsze zmasowane uderzenie jądrowe winno być najsilniejsze. Podczas tego uderzenia wykorzystuje się ponad połowę środków jądrowych wydzielonych do natarcia jądrowego. Czas trwania pierwszego uderzenia na europejskim teatrze wojny może wynosić od jednej godziny i 40 minut do 2 godzin i 10 minut. Drugie uderzenie jądrowe może być wykonane po 6-12 godzinach, a trzecie - po 1-2 dniach. W celu określenia rezultatów ude-

rzeń, w przerwach będzie prowadzone aktywne rozpoznanie z wykorzystaniem wszystkich jego rodzajów, a przede wszystkim sił i środków rozpoznania powietrznego.

Jak wynika z przeprowadzonych ćwiczeń, a zwłaszcza o rozmachu strategicznym typu "Wintex", sposób działań taktycznych oraz strategicznych sił powietrznych może być organizowany według dwóch wariantów. W pierwszym wariacie strat głównych sił lotnictwa następuje jednocześnie z odpaleniem rakiet strategicznych, a sam nalot jest urzutowany w miarę podchodzenia fal samolotów do granicy państw i obiektów uderzenia. W drugim wariacie start samolotów następuje w różnym czasie /zależnie od odległości ich bazowania od granic państw Układu Warszawskiego/, z takim wyliczeniem, aby główne siły lotnictwa jednocześnie przekroczyły granicę państwową bezpośrednio po wykonaniu uderzenia raketowego.

W dowództwie NATO zwraca się dużą uwagę na wybór i dokładne rozpracowanie obiektów uderzeń jądrowych. Ataki jądrowe na najważniejsze stacjonarne obiekty zaleca się wykonać bez rozpoznania /na podstawie danych rozpoznawczych zdobytych w czasie pokoju/, a na cele ruchome - w zasadzie po ich rozpoznaniu.

Wsparcie jądrowe wojsk może się odbywać w ramach natarcia jądrowego. Wsparcie w czasie działań zaczepnych obejmuje uderzenia na zawczasu wykryte obiekty w głębi obrony przeciwnika oraz uderzenia na zapotrzebowanie na obiekty wykryte w toku walki.

Ważnym elementem wsparcia jądrowego jest ogniowe przygotowanie natarcia, które obejmuje zarówno uderzenia jądrowe i lotnicze, jak i przygotowanie artyleryjskie. Uderzenia jądrowe wykonuje się przed przygotowaniem artyleryjskim, najczęściej na 20-30 minut przed natarciem. W niektórych przypadkach wojska mogą przejść do natarcia bezpośrednio po wykonaniu uderzeń jądrowych, bez przygotowania lotniczego i artyleryjskiego.

Bezpośrednie wsparcie wojsk w obronie polega na wykonaniu uderzeń bronią jądrową na zasadnicze elementy ugrupowania bojowego wojsk przeciwnika, a przede wszystkim na jego środki napadu jądrowego i składy amunicji specjalnej, stanowiska dowodzenia itp. W obronie ruchowej większą liczbę ładunków wydziela się do wsparcia kontrataków. Natomiast w obronie stałej większość ładunków wykorzystuje się do utrzymania przedniego skraju obrony.

Głównymi środkami przenoszenia taktycznej broni jądrowej, stanowiącymi ważny czynnik wsparcia jądrowego są: lotnictwo taktyczne, pociski raketowe i artyleria lufowa. Pociski raketowe i artyleria lufowa mogą wykonać do 85% uderzeń jądrowych, a lotnictwo taktyczne - do 15%. Należy jednak zaznaczyć, że rola lotnictwa w przenoszeniu ładunków jądrowych w skali TDW znacznie wzrasta. Na przykład przewiduje się, że w pierwszym uderzeniu jądrowym wykonanym siłami całego TDW do 80% ładunków jądrowych będzie zrzuconych przez lotnictwo, zwłaszcza na cele położone w głębi operacyjnej.

Broń jądrowa może być także wykorzystana do wsparcia desantów powietrznych i morskich, odpierania kontrataków, zabezpieczenia wprowadzania do walki drugich rzutów wojsk własnych, izolacji pola walki, niszczeń, obezwładniania systemu transportu i zaopatrywania przeciwnika itp.

Walka o zdobycie przewagi w powietrzu jest prowadzona w toku całej operacji zaczepnej i obronnej, ale najintensywniej w pierwszych dniach wojny. Wywalczenie i utrzymanie przewagi w powietrzu stanowi jedno z podstawowych zadań lotnictwa. Od rezultatów walki o panowanie w powietrzu Amerykanie uzależniają powodzenie każdej operacji i wojny w całości. Doświadczenia działań bojowych w Wietnamie i na Bliskim Wschodzie potwierdzają, ich zdaniem, rolę i znaczenie tego zadania w całokształcie działań bojowych lotnictwa, którego wykonanie stanowi decydujący warunek powodzenia działań

wszystkich rodzajów sił zbrojnych. Waga tego zadania nie zdezaktualizowała się również obecnie, o czym świadczą najnowsze instrukcje i regulaminy sił powietrznych oraz publikacje czołowych teoretyków wojskowych państw zachodnich. Podkreślają one wagę samodzielnych operacji skierowanych na wywalczenie i utrzymanie przewagi w powietrzu, organizowanych według planu dowódcy TDW siłami i środkami lotnictwa oraz innych rodzajów sił zbrojnych.

Wysiłek taktycznych sił powietrznych w tym okresie ma być skierowany na: wykonanie uderzeń na lotniska /szczególnie samolotów nbj/ stanowiska startowe rakiet przeciwlotniczych, sztaby i stanowiska dowodzenia lotnictwa, magazyny paliwa, amunicji, a także na zwalczanie samolotów w powietrzu.

Na wywalczenie przewagi w powietrzu wydziela się do 70% /w pierwszej operacji powietrznej/ do 32% samolotolotów.

Według poglądów amerykańskich, istnieją następujące stopnie przewagi w powietrzu:

- przewaga taktyczna /miejscowa/ - jest to przewaga lotnictwa jednego państwa lub koalicji państw nad stosunkowo niewielkim rejonem i w krótkim czasie niezbędnym do wykonania specjalnego zadania;

- przewaga taktyczno-operacyjna /ogólna/ - jest to przewaga jednocześnie nad kilkoma rejonami lub nad jednym rozległym rejonem i trwająca przez stosunkowo długi okres;

- panowanie w powietrzu^x - jest to najwyższy stopień przewagi taktyczno-operacyjnej /ogólnej/ w powietrzu, kiedy lotnictwo jednego państwa lub koalicji wywalczyło i utrzymuje prawie nieprzerwaną przewagę w powietrzu nad całym rejonem działań bojowych lub na wszystkich teatrach działań wojennych. Uważa się jednak, że ten stopień przewagi jest bardzo trudny do osiągnięcia i utrzymania.

x/ Według poglądów brytyjskich, rozróżnia się tylko przewagę miejscową i ogólną.

Izolacja rejonu działań bojowych

Zadanie taktycznych sił powietrznych w zakresie izolacji rejonu działań bojowych, polega na wzbranianiu przerzutów odwodów operacyjno-strategicznych, dowozu środków zaopatrzenia oraz na ograniczaniu swobody manewru wojsk na kierunku operacyjnym poprzez niszczenie linii komunikacyjnych. Głównymi obiektami działań lotnictwa podczas wykonywania tego zadania są: mosty i przeprawy, węzły dróg, stacje kolejowe, rejony ześrodkowania wojsk i sprzętu, bazy materiałowo-technicznego zaopatrzenia, lotniska bazowania lotnictwa transportowego. Zadanie to może być również realizowane poprzez stawianie zapór minowych /konwencjonalnych i jądrowych/ na kierunku przegrupowania wojsk.

Dla realizacji tego zadania w trakcie trwania operacji grupy armii, w zależności od sytuacji wydziela się 20-20% samolotolotów taktycznych sił powietrznych.

Działania izolacji rejonu działań bojowych planuje połączony ośrodek działań bojowych grupy armii i połączonych taktycznych sił powietrznych wspierających daną grupę.

Bezpośrednie wsparcie sił lądowych

Bezpośrednie wsparcie lotnicze sił lądowych jest to rodzaj działań bojowych w których główny wysiłek TSP jest skierowany na niszczenie sprzętu pancernego i siły żywej przeciwnika pierwszego rzutu na głębokość 15-25 km.

Celem wsparcia lotniczego jest wyeliminowanie z walki głównego zgrupowania wojsk lądowych i raketowych przeciwnika, naruszenie jego ugrupowania bojowego, opóźnienie lub udaremnienie natarcia i osłabienie jego obrony.

Bezpośrednie wsparcie lotnicze może być realizowane w ścisłym współdziałaniu z innymi środkami ogniowymi wojsk lądowych, jak artyleria i śmigłowce szturmowe.

W ramach bezpośredniego wsparcia lotniczego, w zależności od sytuacji TSP mogą być użyte do wykonania następujących zadań:

- zwalczanie celów naziemnych rozmieszczonych poza zasięgiem środków ogniowych sił lądowych;
- niszczenie sił przeciwnika na pozycjach wyjściowych do natarcia lub w czasie rozwijania przez niego działań zaczepnych;
- zwalczanie sił przeciwnika, które wdarły się w głąb obrony;
- wsparcie sił lądowych w czasie działań manewrowych;
- wsparcie desantów powietrznych.

Bezpośrednie wsparcie lotnicze jest realizowane głównie przez typowe samoloty wsparcia, jak: ~~G-91~~, Harrier, Alpha Jet, A-10 oraz lotnictwo myśliwsko-bombowe.

Samoloty bezpośredniego wsparcia z zasady bazują bliżej linii styczności bojowej wpjsk, przeważnie na lotniskach wysuniętych /polowych/ - 70-150 km.

Obiekty uderzeń podczas bezpośredniego wsparcia lotniczego są najczęściej określane w toku prowadzenia działań bojowych lub planowo na kilkanaście godzin przed wykonaniem uderzenia.

Według poglądów zachodnich, rozróżnia się następujące rodzaje bezpośredniego wsparcia lotniczego:

- zawczasu planowane;
- na wezwanie z pola walki.

Zawczasu planowane bezpośrednie wsparcie lotnicze polega na wykonywaniu zadań, które zostały uprzednio określone i ujęte w planie wsparcia ogniowego. Jednostki lotnicze otrzymują zadania minimum na 4 godziny przed lotem, co umożliwia należyte przygotowanie załóg oraz wybór odpowiedniego uzbrojenia /środków rażenia/. Ten rodzaj wsparcia planuje się wykonywać około 70% limitem samolotolotów przydzielonym określone mu związkowi taktycznemu.

Zadania na wezwanie z pola walki realizowane są w toku działań

bojowych w celu zaspokojenia pilnych potrzeb sił lądowych. W dotychczasowych ćwiczeniach ten rodzaj wsparcia obejmował średnio około 30% limitu samolotolotów i był realizowany po upływie 2-2,5 godziny od momentu złożenia zapotrzebowania na wsparcie.

Samoloty przeznaczone do bezpośredniego wsparcia na wezwanie z pola walki dyżurują na lotniskach w pełni przygotowane do lotu z podwieszoną amunicją, w gotowości do startu po upływie 15 minut od chwili otrzymania zadania bojowego.

Nie wyklucza się możliwości dyżurowania załóg w powietrzu, w określonych strefach wyczekiwania, co poważnie skraca czas wykonania zadania, ale sposób ten jest mało ekonomiczny.

Bezpośrednie wsparcie lotnicze nacierających wojsk jest zwykle realizowane na zapotrzebowanie oddziałów i związków taktycznych sił lądowych. Z ćwiczeń NATO wynika, że sztaby dywizji składały średnio 15-20 zapotrzebowań na wsparcie lotnicze w ciągu doby.

Bezpośrednie wsparcie lotnicze działań oddziałów i pododdziałów sił lądowych w zasadzie jest realizowane przez lotnictwo wsparcia grupami w składzie 2-8 samolotów.

Wymagania w zakresie naprowadzania lotnictwa polegają na określeniu miejsca obiektu oraz położenia własnych wojsk. Wskazywanie obiektów uderzeń może być realizowane następującymi sposobami:

- dymnymi pociskami artyleryjskimi, moździerzowymi itp.;
- światłami sygnałowymi;
- pociskami śmigłowcowymi;
- pozornym atakowaniem celu przez inne samoloty, np. rozpoznawcze;
- radiowo z punktu obserwacyjnego położonego na ziemi lub w powietrzu za pomocą siatki współrzędnych;
- przez podświetlanie obiektu promieniem laserowym;
- innych znaków i sygnałów umownych.

Położenie własnych wojsk oznacza się środkami dymnymi, światłami sygnałowymi, radiosygnalami itp.

Na podstawie przeprowadzonych ćwiczeń można stwierdzić, że na wykonanie zadań bezpośredniego wsparcia korpusów armijnych Stanów Zjednoczonych przewiduje się wydzielenie 220-280 samolotów korpusów armijnych Wielkiej Brytanii, RFN, Belgii, Holandii - do 150 s/1, a na korzyść dywizji pierwszego rzutu - od 110 do 140 samolotów na dobę.

Taktyczne rozpoznanie powietrzne

Rozpoznanie powietrzne na korzyść wojsk grupy armii w działaniach bojowych jest skutecznym środkiem umożliwiającym głębokie przenikanie na tyły przeciwnika i szybkie zdobywanie danych rozpoznawczych o jego działaniach i terenie. Rozpoznanie powietrzne jest prowadzone w ścisłym współdziałaniu z innymi rodzajami rozpoznania. Jest ono organizowane i realizowane nie tylko w celu wykrywania obiektów, ale również w celu sprawdzania i zdobywania dodatkowych danych o działaniach przeciwnika i obiektach, które zostały wykryte przez inne rodzaje rozpoznania. Głębokość rozpoznania taktycznego lotnictwa rozpoznawczego wynosi 1000-1200 km i więcej. Rozpoznanie w ramach izolacji rejonu działań bojowych i wsparcia lotniczego na korzyść grupy armii wykonywane przez współdziałające z nią PTSP ma być prowadzone na głębokość do około 1000 km, a korpusu armijnego do 300 km.

Do głównych zadań taktycznego rozpoznania powietrznego realizowanego na korzyść grupy armii należy zdobywanie danych dotyczących wojsk przeciwnika, jego komunikacji, systemu materiałowo-technicznego zabezpieczenia, obiektów przemysłowych oraz warunków radiolokacyjnych i meteorologicznych w rejonie działań bojowych, a przede wszystkim rozpoznanie:

- rejonów rozmieszczenia stanowisk startowych wyrzutni pocis-

ków raketowych i miejsc składowania broni jądrowej;

- zgrupowań i składu sił powietrznych i lądowych przeciwnika;
- rejonów ześrodkowania wojsk;
- sieci lotniskowej, punktów dowodzenia, rejonów rozmieszczenia artylerii i moździerzy oraz środków powietrzno-desantowych;
- marszrut podciągania odwodów do linii frontu;
- systemu obrony powietrznej;
- ważnych składów i stacji zaopatrzenia.

W zależności od sposobu uzyskiwania danych rozpoznawczych, taktyczne rozpoznanie powietrzne dzieli się na rozpoznanie wzrokowe, fotograficzne i radioelektroniczne.

Rozpoznanie wzrokowe prowadzi się celem rozpoznania rejonu, określonego obiektu, marszrut, oraz korygowania ognia artylerii.

Rozpoznanie rejonów prowadzi się na głębokość do 1000 km z określonymi przerwami w ciągu ściśle ustalonego czasu. Ten sposób obserwacji stosuje się w zasadzie podczas prowadzenia działań bojowych w rejonach słabo zaludnionych na otwartej przestrzeni. Obserwowany teren dzieli się na rejony o wymiarach 1300-6000 km².

Rozpoznanie określonego obiektu stosuje się w celu zdobycia o nim charakterystycznych danych.

Rozpoznanie marszrut obejmuje obserwację linii komunikacyjnych /drogowych, kolejowych i wodnych/ w celu określenia ich stanu używalności i możliwości wykorzystania przez wojska przeciwnika. Tego rodzaju rozpoznanie prowadzi się na odcinkach głównych linii komunikacyjnych.

Rozpoznanie wzrokowe prowadzi się z wysokości 300-2400 m i wyżej. Dane rozpoznawcze pilot przekazuje natychmiast drogą radiową w sieci łączności rozpoznania wzrokowego. Jednocześnie z przekazywaniem tych danych drogą radiową, na pokładzie samolotu jest prowadzony automatycznie zapis na taśmie magnetofonowej.

Rozpoznanie fotograficzne jest prowadzone zarówno w dzień jak i w nocy w całym zakresie wysokości lotu samolotu. Wysokość lotu samolotu rozpoznawczego wykonującego fotografowanie ustala się w zależności od postawionego zadania i sytuacji. Zaleca się jednak dokonywać fotografowania z małych wysokości w celu uniknięcia rażenia pociskami przeciwlotniczymi.

W celu określenia charakteru zajmowanego przez przeciwnika, jego rejonów obrony i pozycji, charakteru nawierzchni i szaty roślinnej fotografowanie powietrzne wykonywane jest zwykle w skali 1:12000 i większej. Na podstawie dokładnej analizy zdjęć lotniczych i fotoschematów planuje się fotografowanie płaszczyźniane lub perspektywiczne poszczególnych punktów i obiektów w skali 1:2000 do 1:6000.

Fotografowanie lotnicze w nocy wykonuje się w skali od 1:5000 do 1:12000.

Rozpoznanie radioelektroniczne prowadzą specjalnie wyposażone samoloty, których zadaniem jest wykrywanie środków radiowych i radiolokacyjnych przeciwnika oraz określanie sposobów ich zakłócania obiektami ^{rozpoznawca} radioelektronicznego są środki łączności radiowej, stacje radiolokacyjne, systemy radionawigacyjne i inne systemy emitujące fale elektromagnetyczne. Samoloty rozpoznania radioelektronicznego są wyposażone w półautomatyczne systemy rozpoznania, które dają możliwość automatycznego określania roboczych częstotliwości rozpoznawczych stacji /systemów/ i ich zakłócania.

Do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego przez samoloty wykorzystuje się sprzęt dwojakiego rodzaju: wstępnego oraz dokładnego rozpoznania radioelektronicznego. Sprzęt do wstępnego rozpoznania stosowany jest w celu wykrycia stacji radiolokacyjnych, wstępnego określenia ich rozmieszczenia i zakresu roboczych częstotliwości, jak również w celu uprzedzenia pilotów o wejściu w wiązkę stacji radiolokacyjnej. Sprzęt do dokładnego rozpoznania umożliwia

prawidłowe określenie miejsca postoju stacji radiolokacyjnej, jej roboczej częstotliwości i parametrów sygnałów.

Możliwości lotniczego rozpoznania radioelektronicznego zwielokrotnia się z momentem wprowadzenia systemu rozpoznawczego PLSS.

W działaniach bojowych rozróżnia się następujące rodzaje rozpoznania powietrznego:

- rozpoznanie poszukujące organizowane na głębokość do 1000 km w celu wykrycia obiektów do uderzeń jądrowych. Podczas poszukiwania określa się dokładnie współrzędne obiektu i wykonuje zdjęcia lotnicze

- rozpoznanie selektywne poprzedzające celem kontroli stanu wykrytych uprzednio obiektów. Prowadzi się je ze zmiennym natężeniem, by zapewnić stałą obserwację obiektów i ich wykorzystania operacyjnego, określić celowość i czas wykonania uderzenia;

- rozpoznanie bezpośrednie przeprowadzone zwykle na 15-20 minut przed wykonaniem uderzenia lotniczego lub raketowego, w celu dodatkowego ustalenia stanu obiektu i celowości wykonania uderzenia w danej chwili;

- rozpoznanie kontrolne prowadzone po upływie 15-30 minut po wykonaniu oraz ustalenia czy istnieje konieczność wykonania powtórnych uderzeń.

W lotnictwie taktycznym NATO, w celu określenia możliwości bojowych przyjmuje się następujące normy:

- stopień sprawności technicznej - 70% w okresie zagrożenia może on być zwiększony do 90%;

- w pierwszych dniach wojny każdy samolot lotnictwa taktycznego powinien wykonać średnio trzy wyloty dziennie przy współczynniku sprawności technicznej 0,7;

- od ósmego do trzydziestego dnia wojny - dwa wyloty na jeden samolot, przy współczynniku sprawności technicznej 0,4;

Możliwości jednego samolotu rozpoznawczego lotnictwa taktycz-

nego zgodnie z przyjętymi normami wynoszą:

- rozpoznanie wzrokowe rejonu w dzień - 1300-1600 km²;
- rozpoznanie wzrokowe trasy w dzień - 650 km;
- rozpoznanie fotograficzne w skali 1:10000 około 500 km².

ZAGADNIENIE 3

czas

Sposoby działań bojowych lotnictwa taktycznego NATO

Stały rozwój techniki lotniczej, pokładowych środków uzbrojenia samolotów i taktyki działania sił powietrznych powoduje istotne zmiany w sposobach atakowania celów naziemnych.

Znaczny wpływ na rozwój sposobów działań lotnictwa wywarły także wojny lokalne, w czasie których przeprowadzono próby nowego sprzętu technicznego i doskonalono taktykę jego wykorzystania w walce. Koncentracja wysiłków lotnictwa amerykańskiego w wojnach w Korei i w Wietnamie, gdzie odgrywało ono rolę zasadniczej siły uderzeniowej, zmierzała do dwóch celów: pokonania silnej OPL i zapewnienia dużej skuteczności uderzeń z powietrza. W tym celu w zmasowanych nalotach brały udział znaczne siły lotnictwa. W rezultacie sposoby działań bojowych lotnictwa uległy zasadniczym zmianom. Należą do nich: udział sił lotnictwa w zmasowanych nalotach, przewidujące wydzielenie różnych grup zabezpieczenia i dokładne zgranie ich działań z grupami uderzeniowymi; wykorzystanie dużego kompleksu środków walki radioelektronicznej do obezwładnienia systemu OPL, przejście do prowadzenia manewrowych walk powietrznych i dowodzenia lotnictwem z wykorzystaniem środków automatyzacji.

Zasadniczy wpływ na rozwój sposobów działań bojowych lotnictwa wywarło przeciwdziałanie systemowi OPL. Jeżeli na początku wojny w Wietnamie lotnictwo amerykańskie, wykorzystując swoje panowanie w powietrzu, wykonywało uderzenia na obiekty oddzielnymi grupami

samolotów ze średniej wysokości, to wraz z pojawieniem się w systemie OPL nowoczesnych przeciwlotniczych rakiet kierowanych przeszło ono do działań na małych wysokościach i do aktywnej realizacji przedsięwzięć zabezpieczających, przede wszystkim obezwładnienia radioelektronicznego.

Bardziej skomplikowane było ściśle współdziałanie lotnictwa z wojskami lądowymi, Doświadczenia z okresu II wojny światowej pod tym względem okazało się bardzo przestarzałe. Taktyczne samoloty myśliwskie wykorzystując loty z prędkością ponaddźwiękową, mogły pomyślnie niszczyć cele naziemne na głębokości operacyjnej, ale ich uderzenia na niewielkie obiekty w pobliżu własnych wojsk były mało efektywne. Bardzo negatywnie wpływał krótki czas przebywania nad obiektami, złożoność rozpoznania własnych wojsk, szczególnie w warunkach szybko zmieniającej się sytuacji i niewyraźnej linii frontu.

Do najtrudniejszych należała także realizacja współdziałania lotnictwa z siłami i środkami OPL. Szczególnie ostro problem ten zarysował się w wojnach na Bliskim Wschodzie. Po pomyślnym wykonaniu zadań bojowych nad terytorium nieprzyjaciela, lotnictwo podczas powrotu ponosiło straty ze strony własnych środków OPL. Jedną z głównych przyczyn zniszczenia własnych samolotów była złożoność ich rozpoznania przez systemy rakietowe małego zasięgu nie posiadające aparatury rozpoznania.

Istotny wpływ na rozwój sposobów działań lotnictwa miało wykorzystanie zasady zaskoczenia. Oprócz powszechnie znanych doświadczeń w tym względzie /tajenica planu agresji, przestrzeganie maskowania, dezinformacji itp./, zastosowano lot z dużą prędkością /do 1000 km/h/ i na skrajnie małych wysokościach /50-150 km/, manewr wyjścia na obiekt z kierunków nie oczekiwanych, oślepienie OPL silnymi zakłóceniami i uderzeniami na stacje radiolokacyjne.

Wszystkie te przedsięwzięcia /sposoby/ uwarunkowane większymi

możliwościami nowego sprzętu lotniczego i środków dowodzenia, pozwalały atakującemu w krótkim czasie osiągnąć pozytywne rezultaty operacyjne.

LM

Sposoby działań bojowych rozwijają się wraz ze wzrostem mocy bojowej lotnictwa. Cechą charakterystyczną staje się coraz większa ich różnorodność podczas wykonania każdego zadania bojowego. Na przykład lotnictwo myśliwskie tylko podczas wykonywania jednego zadania - osłony innych rodzajów lotnictwa - może stosować przechwytywanie celów powietrznych z dyżurowania na lotniskach, w powietrzu, blokadę lotnisk przeciwnika, samodzielne poszukiwanie /patrolowanie/. Zmienia się też treść sposobu. Dawniej zwalczanie samolotów przeciwnika, mogło się odbywać wtedy, gdy samoloty znajdowały się w bezpośredniej bliskości osłanianej grupy. Dzisiaj, mając rakiety i celowniki radiolokacyjnego dużego zasięgu, samoloty myśliwskie mogą się znajdować poza strefą łączności wzrokowej z grupą osłanianą i swobodnie manewrować oraz skutecznie odpierać ataki przeciwnika. Bardziej różnorodne stają się sposoby działań bojowych lotnictwa myśliwsko-bombowego i rozpoznawczego. Najpowszechniejsze, według specjalistów NATO, stają się uderzenia jednoczesne i kolejne na jeden lub kilka celów zawczasu zaplanowanych oraz samodzielne poszukiwanie i zwalczanie celów naziemnych /"swobodne polowanie"/. Przy wyborze optymalnych sposobów działań bojowych w obecnym czasie coraz powszechniejsze jest wykorzystanie komputerów oraz automatycznych środków kierowania, zabezpieczających modelowanie każdego lotu z całkowitym uwzględnieniem warunków sytuacji.

LMB

Tak więc, rozwój sposobów działań bojowych lotnictwa jest wynikiem coraz głębszego przenikania w mechanizm działania obiektywnych prawidłowości walki zbrojnej, doskonalenia sprzętu lotniczego, środków kierowania i zabezpieczenia, struktury organizacyjnej.

ZAGADNIENIE 4

czas

System dowodzenia sił powietrznych NATO na ŚE TDW i w strefie
CB i BZ

System dowodzenia połączonymi siłami powietrznymi na ETW jest oparty na zespole sztabów, operacyjnych organów dowodzenia, środkach technicznych i łączności. System ten zabezpiecza dowodzenie siłami i środkami lotnictwa taktycznego oraz obronę powietrzną, obozów radiolokacyjnych, ostrzeganie /powiadamianie/ i kierowanie samolotami w powietrzu, jak również planowanie i organizację współdziałania z siłami lądowymi i morskimi.

W systemie dowodzenia połączonymi siłami powietrznymi zasadniczym elementem jest stanowisko dowodzenia dowódcy TDW, wspólne dla połączonych sił zbrojnych /lądowych i powietrznych/ NATO na TDW. Na wypadek wojny całkowitą odpowiedzialność za działanie sił powietrznych przejmuje dowództwo połączonych sił powietrznych wykorzystując w pełni rozwinięty system dowodzenia.

Na ETW już w okresie pokoju jest zorganizowanych i utrzymywanych w wysokiej gotowości bojowej siedem dowództw połączonych sił powietrznych, w tym: dwa dowództwa połączonych sił powietrznych TDW /środkowoeuropejskiego i północnoeuropejskiego/ oraz pięć dowództw połączonych taktycznych sił powietrznych /2,4,5 i 6 oraz PTSP CB i BZ/.

Dowódcy PSP podlegają bezpośrednio dowódcom połączonych sił zbrojnych TDW. Dowódca sił powietrznych, oprócz dowodzenia lotnictwem taktycznym /uderzeniowym i obrony powietrznej/ kieruje pod względem operacyjnym także raketowymi siłami i środkami obrony przeciwlotniczej. Ponadto dowódcy poszczególnych szczebli są odpowiedzialni za ścisłą współpracę i współdziałanie z odpowiednimi dowództwami sił lądowych. Sztaby PTSP są również odpowiedzialne za utrzymywanie stałego kontaktu i organizację współdziałania z narodowymi dowódz-

twami lotnictwa taktycznego.

Struktura organizacyjna dowództw i sztabów połączonych sił powietrznych zakłada ścisłą centralizację dowodzenia wszystkimi posiadanymi siłami i środkami. Dowódcom PSP /PTSP/ podlegają odpowiednie strefy lub rejony obrony powietrznej. Umożliwia to realizację planowania, organizację i dowodzenie lotnictwem taktycznym oraz siłami i środkami OP według rodzajów operacji powietrznych, w tym głównie zaczepnych i obronnych. Zgodnie z tym, głównymi elementami sztabów są zarządy /na szczeblu PSP/ lub oddziały /w PTSP/ operacji zaczepnych i obronnych, w skład których wchodzi oddziały /wydziały/.

Zarząd /oddział/ powietrznych operacji zaczepnych organizuje działania bojowe taktycznego lotnictwa uderzeniowego, rozpoznawczego i walki radioelektronicznej. Zarząd /oddział/ powietrznych operacji ponosi odpowiedzialność za organizację działań bojowych lotnictwa myśliwskiego OP, przeciwlotniczych środków rakietowych i radiotechnicznych oraz wydzielonego lotnictwa taktycznego w celu odpierania zmasowanych nalotów lotnictwa przeciwnika.

Główne elementy struktury organizacyjnej dowództw i sztabów połączonych sił powietrznych NATO okresu pokojowego zostaną zachowane podczas rozwijania punktów dowodzenia okresu wojennego.

System stanowisk dowodzenia sił powietrznych na SE TDW

Poszczególne stanowiska dowodzenia sił powietrznych NATO na SE TDW są zorganizowane na bazie amerykańskiego taktycznego systemu dowodzenia siłami powietrznymi - TACS /407 L/, który zapewnia dowódcy PSP TDW oraz dowódcom 2 i 4 PTSP otrzymywanie danych do planowania, dowodzenia i kierowania operacjami lotniczymi oraz umożliwia koordynację działań z innymi rodzajami sił zbrojnych.

Taktyczny system dowodzenia siłami powietrznymi zapewnia łączność na odpowiednich poziomach i szczeblach dowodzenia oraz z innymi rodzajami sił zbrojnych działającymi w tym samym rejonie /strefi

jak również kontrolę obszaru powietrznego rejonu działań bojowych. Ponadto poszczególne elementy tego systemu przystosowane są do współpracy z samolotami systemu AWACS oraz z powietrznymi stanowiskami dowodzenia.

W skład taktycznego systemu dowodzenia siłami powietrznymi na SE TDW wchodzi cztery następujące podsystemy: dowodzenia i kierowania lotnictwem taktycznym, organów kierowania i naprowadzania, baz lotniczych oraz kierowania wsparciem lotniczym.

Podsystem dowodzenia i kierowania lotnictwem taktycznym składa się z następujących organów dowodzenia: ośrodek dowodzenia lotnictwem taktycznym, ośrodki dowodzenia działaniami bojowymi i ośrodki kierowania lotnictwem taktycznym.

Ośrodek dowodzenia lotnictwem taktycznym /TACC - Tactical Air Control Center/ jest głównym operacyjnym organem dowódcy PSP na TDW i stanowi część jego sztabu. Ośrodek zajmuje się planowaniem, kierowaniem i koordynacją całości działań sił powietrznych. Skupia się w nim całość dowodzenia lotnictwem. W nim określone są główne cele działania PSP NATO oraz podejmowane są decyzje o użyciu lotnictwa na TDW. Ośrodek ściśle współdziała z operacyjnym ośrodkiem dowodzenia dowódcy sił lądowych na TDW.

Ośrodek dowodzenia działaniami bojowymi /ACOC - Air Combat Operations Center/ stanowi część sztabu dowództwa PTSP i jest organem dowodzenia i kierowania operacyjnego dowódcy PTSP. Zajmuje się planowaniem i kierowaniem działaniami bojowymi podległych jednostek lotniczych oraz pracą systemu kierowania działaniami lotnictwa taktycznego.

Ośrodek może być rozmieszczony razem z ośrodkiem działań połączonych. W tym przypadku dowódca PTSP będzie dowodził podległymi siłami i środkami z ośrodka działań połączonych, który faktycznie będzie stanowił połączone stanowiska dowodzenia dowódcy PTSP i do-

wódcy GA.

Ośrodek kierowania lotnictwem taktycznym /ATOC - Allied Tactical Operations Center/ podlega bezpośrednio ośrodkowi dowodzenia działaniami bojowymi PTSP. Planuje on, koordynuje i kieruje działaniami lotnictwa taktycznego w swoim obszarze odpowiedzialności obejmującym rejon działania 2-3 korpusów armijnych. Ośrodek jest podstawowym elementem dowodzenia organizującym kierowanie, naprowadzanie i powiadamianie w trakcie prowadzenia działań bojowych lotnictwa taktycznego.

Na ŚE TDW w ramach PSP są organizowane cztery ośrodki kierowania lotnictwem taktycznym. W obszarze odpowiedzialności 2 PTSP są rozmieszczone dwa ośrodki : jeden w KALKAR, którego obsadę personalną stanowią oficerowie zachodnioniemieccy i amerykańscy, a drugi w MAASTRICHT, w którego skład wchodzi oficerowie brytyjscy, belgijscy i holenderscy. Natomiast w obszarze 4 PTSP jeden ośrodek /TAOC - Tactical Aiv Operations Center/ jest zorganizowany przez personel amerykański z 17 ALT w MECHLINGEN, a drugi - przez personel zachodnioniemiecki i kanadyjski w MESSTETTEN.

Ośrodek kierowania lotnictwem taktycznym bezpośrednio kieruje pracą ośrodków wykrywania, powiadamiania i naprowadzania oraz ośrodków bezpośredniego wsparcia lotniczego przy korpusach armijnych.

Podsystem organów kierowania i naprowadzania. Elementami tego podsystemu są ośrodki, posterunki i wysunięte posterunki wykrywania powiadamiania i naprowadzania.

Podsystem, ze względu na swoje przeznaczenie jest scharakteryzowany w wykładzie "Obrona powietrzna NATO".

Podsystem baz lotniczych. Elementami dowodzenia w bazie lotnictwa taktycznego /TAB - Tactical Aiv Base/ są: stanowiska dowodzenia jednostki lotniczej /TUOC - Tactical Unit Operations Center/, które jest zasadniczym elementem dowodzenia dowódcy i sztabu jednos-

tki lotniczej /skrzydła lub eskadry/ stacjonującej w danej bazie:
- zespół kierowania transportem powietrznym /ALCE - Airlift Control Element/ zabezpiecza przyjmowanie na lotnisku samolotów transportowych.

Podsystemy kierowania wsparciem lotniczym. Głównym zadaniem tego podsystemu jest zapewnienie ciągłego współdziałania lotnictwa taktycznego z wojskami lądowymi oraz zapewnienie elastyczności i niezawodności dowodzenia lotnictwem wykonującym zadania na korzyść sił lądowych.

W skład tego podsystemu wchodzi: ośrodek działań połączonych, ośrodki bezpośredniego wsparcia lotniczego, grupy kierowania lotnictwem taktycznym i sekcje naprowadzania oraz zespoły radiolokacyjne.

Ośrodek działań połączonych /JCOC - Joint Combat Operations Center/ jest najwyższym organem współdziałania na szczeblu grupa armii - PTSP, odpowiedzialnym przede wszystkim za koordynację działań sił powietrznych z siłami lądowymi. Ośrodek jest organizowany przy głównym stanowisku dowodzenia grupy armii, w jego skład wchodzi oficerowie z ośrodka dowodzenia działaniami bojowymi PTSP i sztabu GA. W ośrodku działają trzy sekcje: ogniowego wsparcia lotniczego, rozpoznania lotniczego i transportu powietrznego.

Ośrodek działań połączonych jest odpowiedzialny za planowanie wspólnych działań bojowych i koordynację użycia broni jądrowej. W toku walki podejmuje decyzje w sprawie wykonania lub odwołania dobowych zamówień na wsparcie lotnicze korpusów armijnych oraz koordynuje wysiłek lotnictwa na planowe i nieplanowe wsparcie lotnicze.

Ośrodek bezpośredniego wsparcia lotniczego /ASOC - Aiv Support Operations Center lub w amerykańskich siłach zbrojnych DASC - Direct Aiv Support Center/ jest ruchomym organem kierowania lotnictwem

taktycznym organizowanym przy sztabach korpusów armijnych przez połączone taktyczne siły powietrzne. Ośrodek ten działa jako wysunięty organ dowodzenia, operacyjnie podporządkowany ośrodkowi kierowania lotnictwem taktycznym.

Ośrodek bezpośredniego wsparcia lotniczego jest najważniejszym organem sił powietrznych w zakresie wymiany informacji dotyczących wsparcia wojsk lądowych. Główne jego zadanie polega na koordynowaniu współdziałania między lotnictwem i wojskami lądowymi. Zabezpiecza realizację zadań lotnictwa taktycznego w zakresie lotniczego wsparcia na rozkaz ośrodka kierowania lotnictwem taktycznym.

Grupy kierowania lotnictwem taktycznym /TACP - Tactical Aiv Kontrol Party/ są organizowane przez taktyczne siły powietrzne przy odpowiednich ośrodkach kierowania działaniami pierwszorzutowych dywizji, brygad i batalionów. Za ich pracę są odpowiedzialni oficerowie łącznikowi sił powietrznych.

Do głównych obowiązków grupy kierowania lotnictwem taktycznym należy: udzielanie pomocy i służenie radą dowódcy ogólnowojskowemu i jego sztabowi w zakresie planowania i wykorzystania lotnictwa do wsparcia lotniczego; koordynacja uderzeń lotnictwa z ogniem artylerii; obsługa sieci współdziałania między lotnictwem a siłami lądowymi, przejmowanie wezwań na wsparcie lotnicze od zabezpieczonych jednostek uzyskiwanie zgody na wsparcie od odpowiednich przełożonych oraz przekazywanie ich do ośrodka bezpośredniego wsparcia lotniczego.

Zespół kierowania lotnictwem /CCT - Combat Contral Team/ jest to ruchomy element przewidziany do rozwijania w rejonach działania desantów.

Zespół radiolokacyjny zabezpieczenia wsparcia lotniczego.

/ASRT - Aiv Support Radar Team/ jest wysuniętym, ruchomym elementem

taktycznego systemu kontroli powietrznej, wyposażonym w stacje radiolokacyjne, pozwalające naprowadzać samoloty bojowe lotnictwa taktycznego na cele naziemne, niezależnie od warunków atmosferycznych zapewnia także pomoc w nawigacji samolotem rozpoznawczym i transportowym, wyprowadzając je dokładnie w wyznaczone rejony.

Oficerowie łącznikowi sił powietrznych /ALO - Aiv Liaison Officer/. Są doradcami dowództw ogólnowojskowych we wszystkich sprawach dotyczących wsparcia lotniczego. Stanowią oni ogniwo łączące wojska lądowe i lotnictwo. Mają oni decydujące zdanie przy wyznaczaniu linii bezpieczeństwa dla załóg samolotów. Do zasadniczych obowiązków oficerów łącznikowych należą: proponowanie możliwości wykorzystania przyznaných limitów samolotolotów na wsparcie lotnicze oraz akceptacja zapotrzebowań niższego szczebla; utrzymanie łączności, wymiana informacji i współpraca z nadrzędnymi organami dowodzenia.

Oficer naprowadzania lotnictwa /FAC - Forward Aiv Controller/ jest odpowiedzialny za naprowadzanie samolotów lotnictwa taktycznego na obiekty uderzeń znajdujące się w pobliżu własnych wojsk.

Oficerowie łącznikowi sił lądowych /GLO - Ground Liaison Officers/ wyznaczani są dla zapewnienia współdziałania z siłami powietrznymi. Na każde lotnisko lotnictwa myśliwsko-bombowego lub rozpoznawczego /ARLO - Aiv Reconnaissance Liaison Officer/ przewiduje się jednego oficera łącznikowego sił lądowych. Są oni zobowiązani do udzielania pomocy dowódcom lotniczym w zakresie planowania wsparcia lotniczego.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawione w wykładzie zagadnienia obrazują istotę poglądów paktu NATO na wykorzystanie lotnictwa taktycznego sił powietrznych na współczesnym polu walki oraz w sposób zwięzły charakteryzują system dowodzenia czasu pokojowego i na wypadek wojny.

Pełna znajomość nieprzyjaciela powietrznego przez każdego dowódcę i oficera sztabu w istotny sposób może się przyczynić do zmniejszenia skutków jego uderzeń lub wpłynąć na organizację skutecznego zwalczania go na ziemi i w powietrzu.

W siłach powietrznych NATO, trwa dynamiczne poszukiwanie nowych koncepcji operacyjno-taktycznych, które mają się przyczynić do zwiększenia efektywności uderzeń i rozpoznania oraz tzw. "przeżycia" na polu walki. Systematyczne śledzenie tych zjawisk będzie miało istotny wpływ na rozwój własnej myśli taktycznej i operacyjnej, która pomocna będzie w organizacji i prowadzeniu działań bojowych na perspektywicznym polu walki.

Wydrukowano w 3 egz.
Egz.nr 1-3 Bibl.Nauk.OZS
Wyk.płk Tęgos
Druk. L.Ł.
Nr ks.masz. pf 45/RW

Przedstawione w wykładzie, za przykład obrony i laty podległy
 walcu NATO na wykorzystanie lotnictwa taktycznego dla powiększenia
 na wojennym polu walki oraz w sposób ciekawy charakterystyczny
 ten dowodzenia czasu pokotowego i na wypadek wojny.

Wojna znajomość nietylko jest najważniejszą przez każdego
 dowódcę i oficera sztabu w laty aby posiadać może się przyczynić do
 zaplanowania działań jego uderzeń lub wyjść na organizację służby
 całego zwalczania na szczeblu w powietrzu.

W sferach powietrznej NATO, która dynamicznie postępuje na-
 wzmocnieniu operacyjno-taktycznych, które mają się przyczynić
 do zwiększenia efektywności uderzeń i rozpoznania oraz tzw. "głęb-
 szych" na polu walki. Systematyczne i skuteczne tymi sferami
 jako laty wpływ na rozwój wiedzy i taktycznej i operacyj-
 nej, która pomona będzie w organizacji i prowadzeniu działań pod-
 wój na operacyjno-taktycznym polu walki.

Wydrukowano w 3 egz.
 Warszawa, 1-3.1958
 Wł. Glik, 1958
 Druk. ...
 W. K. ...

